

Ο Άνοιξος

ΝΕΑΝΙΚΟ & ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ "ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ"
ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

109

Άνοιξη
στον
σχολικό
μας
Κήπο!

Νεανικό & Μαθητικό περιοδικό
των ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
“ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ”

Ταχυδρομική διεύθυνση:
Ισθμός Κορίνθου, Τ.Κ.20100
Τηλ: 27410.29663
www.apostolospavlos.gr

Περίοδος Β' Χρόνος ΙΔ'
(Περίοδος Α': 1994-8)

Τεύχος **109** (155)

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

Συντάσσεται από μαθητές
των Εκπαιδευτηρίων
με την γενική επιμέλεια
της Διεύθυνσης.

Υπεύθυνος ύλης:

Ανδρέας Κουτσόπουλος, φιλόλογος

Εκδότης - Ιδιοκτήτης:

Σύλλογος «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»

Γέλωνος 9, 11521 Αθήνα

Δ/ση e-mai:

grammateia@apostolospavlos.gr

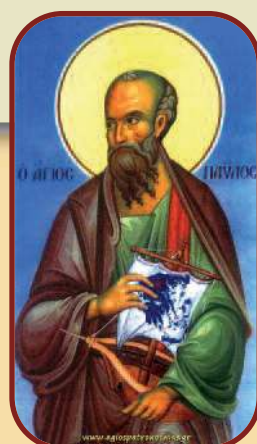
ΤΥΠΟΙΣ: Lithos

Περιεχόμενα

- 51 Επιδημία Πνεύματος αγίου
- 53 Αποχαιρετώντας το Σχολείο
για το καλοκαίρι
- 54 Αποχαιρετώντας την Γ' Γυμνασίου
- 56 Διαγωνισμός Προσωπογραφίας
στο Σχολείο μας
- 57 Η Τέχνη στο σημερινό σχολείο
- 58 Φιλολογική Γωνιά:
Ένα καλό βιβλίο - Φίλοι καλοί
- 60 Εκδηλώσεις Χαράς & Δημιουργίας
- 63 «Μαθητεύοντας» κοντά στους αγίους
- 64 Περιπέτεια στο Μουσείο
- 66 Δεν ξεχνώ – Το κόκκινο χιόνι
(Διηγήματα)
- 68 Οι Φυσικές επιστήμες στη ζωή μας:
Ο κόσμος των αστεριών
- 70 Ξενόγλωσσες σελίδες: Traditional
musical instruments of Europe
- 71 Οι «Σπίθες» του «Πυρσού»

ΟΙ ΕΥΧΕΣ ΜΑΣ

Ευχόμαστε ο Απόστολος και προστάτης της Εκκλησίας
της Κορίνθου, της ελλαδικής εν γένει Εκκλησίας,
αλλά και της οικουμένης διδάσκαλος Παύλος
να μεταστρέφει κατά το δικό του υπόδειγμα
σε δρόμους σωτηρίας την καρδιά και τον νου
όλων όσοι επιζητούμε την αλήθεια που ελευθερώνει.

Φίλε και φίλη,

Ζήσαμε έντονα για περισσότερο από δύο μήνες, και ζούμε ακόμα, τις επιπτώσεις της επιδημίας του κορωνοϊού. Μιας επιδημίας, που στην πατρίδα μας –ευτυχώς– δεν έγινε πανδημία. Χάραξε όμως βαθιά τα ση-

για την επιδημία του Αγίου Πνεύματος. Τους υποσχέθηκε ότι θα στείλει το Άγιο Πνεύμα στον καθένα ξεχωριστά, με απώτερο σκοπό την εξάπλωσή του σε όλους όσοι το θελήσουν. Τους τόνισε μάλιστα ότι ήταν καλό και συμφέρον να φύγει ο ίδιος, για να έρθει και να επιδημήσει το Άγιο Πνεύμα.

«Επιδημία... Πνεύματος αγίου»

μάδια της στη ζωή όλων μας. Ο φόβος, η ανασφάλεια, οι προφυλάξεις, ο εγκλεισμός κ.ά. έγιναν μέρος της καθημερινότητάς μας από τη στιγμή που μας ανακοίνωσαν την επέλασή της. Οι ενημερώσεις βροχή, συνοδευόμενες από οδηγίες για την αποφυγή πιθανής μόλυνσης...

Κι όμως, μία επιδημία δεν σημαίνει πάντα κατάρρα! Πολλοί πόνεσαν, θρήνησαν, φοβήθηκαν. Μέσα όμως από όλα αυτά γεννήθηκαν πολλοί και γόνιμοι προβληματισμοί για τη ζωή μας και τη διαχείρισή της. Μπορούν να ωφεληθούν όλους μας, πνευματικά και υλικά, αν το θελήσουμε. Πριν τελειώσει καλά καλά όλη αυτή η κατάσταση, 50 μόλις μέρες μετά το Πάσχα, η Εκκλησία ήρθε να μας θυμίσει ότι μία επιδημία μπορεί και να είναι αληθινή ευλογία. Μας έφερε στη σκέψη την αναγγελία του Χριστού στους μαθητές Του

Η σύγκριση αναπόφευκτη στη σκέψη μου. Έστω λοιπόν, επιδημία κατάρρα αλλά και επιδημία ευλογία! Με αυτή την αφορμή, συλλογίζομαι: • Η επιδημία μιας ασθένειας απαιτεί περιορισμό για να μην εξαπλωθεί. Του Πνεύματος η επιδημία απαιτεί διάδοση και διασπορά, ώστε να εξαπλωθεί όσο γίνεται περισσότερο. • Η επιδημία μιας ασθένειας μας κλείνει στο σπίτι. Του Πνεύματος η επιδημία μάς συγκεντρώνει όπως τότε, την ημέρα της Πεντηκοστής, στο υπερώο, σήμερα στους ναούς, για να δεχθούμε την ευλογία. • Η επιδημία μιας ασθένειας μας γεμίζει θλίψη, ανασφάλεια και φόβο. Του Πνεύματος η επιδημία μάς γεμίζει ελπίδα, χαρά, αισιοδοξία, παρηγοριά. • Η επιδημία μιας ασθένειας μπορεί ακόμα και να μας χωρίσει από τον Θεό. Του Πνεύματος η επιδημία στοχεύει ακριβώς στην κοινωνία μας με

Κάθε Μήνα...

«Πεντηκοστήν ἑορτάζομεν καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν καὶ προθεσμίαν ἐπαγγελίας καὶ ἐλπίδος συμπλήρωσιν...»

(Υμνος Πεντηκοστής)

τον Θεό. • Η επιδημία μιας ασθένειας απειλεί με θάνατο τον άνθρωπο. Του Πνεύματος η επιδημία υπόσχεται χαρίσματα αγιοπνευματικά και πολιτογράφηση στην αιώνια ζωή και Βασιλεία. • Η επιδημία μιας ασθένειας απαιτεί την εξάσκησή μας σε μέτρα ατομικής προστασίας. Του Πνεύματος η επιδημία απαιτεί να ασκηθούμε στην αξιοποίηση των χαρισμάτων που μας προσφέρονται. • Η επιδημία μιας ασθένειας, χωρίς να ρωτά, εξαπλώνεται σε όλο τον κόσμο και στον καθένα ξεχωριστά. Του Πνεύματος η επιδημία απαιτεί τη δική μας συγκατάθεση, όχι για να έρθει στον κόσμο και την ιστορία, αλλά για να σκηνώσει στον καθένα από εμάς. • Η επιδημία μιας ασθένειας απομακρύνει και αποκλείει τον άνθρωπο από τον συνάνθρωπο. Του Πνεύματος η επιδημία εκ-καλεί (Εκκλησία), προσκαλεί τον άνθρωπο σε κοινωνία με τον συνάνθρωπο.

Αξίζει, φίλοι μου, να μελετήσουμε τις Πράξεις των Αποστόλων, να δούμε τι σημαίνει ευλογία επιδημίας Πνεύματος Αγίου. Πόσο ευεργετικά επέδρασε στη ζωή των Αποστόλων και των πρώτων χριστιανών. Ο κορυφαίος των αποστόλων Πέτρος, ο αρνητής του Κυρίου το βράδυ της δίκης, έγινε στη συνέχεια ο φλογερός και θαρραλέος κήρυκας του Ευαγγελίου, ενώπιον αρχόντων και λαού. Στο κήρυγμα του Πέτρου και των λοιπών Αποστόλων, μόνο την ημέρα της Πεντηκοστής, πίστεψαν 3.000 άνθρωποι. Όλοι οι Απόστολοι σκορπίστηκαν στα πέρατα της οικουμένης ιδρύοντας κατά τόπους εκκλησίες. Οι πρώτοι χριστιανοί ζουν την αγάπη και την ενότητα της ευ-

χαριστιακής κοινότητας ως μέλη του Σώματος του Χριστού. Ο διάκονος Στέφανος κηρύττει με σθένος στους Ιουδαίους τον

Χριστό ως τον ερχόμενο Μεσσία και τους προτρέπει σε μετάνοια. Ο

διώκτης Παύλος, μετά την εμπειρία της δικής του Πεντηκοστής, της αποκάλυψης του Ιησού Χριστού και της κλήσης που δέχτηκε από Αυτόν, διακήρυξε στους απανταχού της γης κλητούς το μήνυμα της σωτηρίας. Αυτά αποτελούν μόνο μερικά από τα αποτελέσματα της ευλογημένης επιδημίας του Αγίου

Πνεύματος, η οποία δεν έπαψε ποτέ

να είναι ενεργή και να εξαπλώνεται εδώ και είκοσι αιώνες σε όποιον με εμπιστοσύνη το ζητά. Μια διαρκής επίσκεψη - φανέρωση της Χάριτος του Θεού στον κόσμο, για να τον μεταβάλει σε Εκκλησία και αιώνια Βασιλεία.

Αλλά ο συλλογισμός μου, φίλοι μου, δεν σταματά εκεί. Θυμήθηκα ότι ακόμα και η άλλη επιδημία, αυτή μιας ασθένειας, αυτή που ο κοσμικός νους θεωρεί κατάρρα, για τις αγιασμένες ψυχές λογίζεται πάντοτε ως επίσκεψη του Θεού. Τίποτα για μας τους χριστιανούς δεν γίνεται τυχαία. Τίποτα χωρίς σκοπό. Το κήρυγμα του Τιμίου Προδρόμου, του Ιησού Χριστού, του Αγίου Πνεύματος διά της Εκκλησίας Του, με μια φωνή προσκαλεί ανά τους αιώνες τον άνθρωπο σε μετάνοια. Μην το ξεχνάμε: η επιδημία του Τριαδικού Θεού στον κόσμο, όπως κι αν γίνεται, έχει σκοπό τον αγιασμό μας, συστατικό στοιχείο του οποίου είναι η διά βίου μετάνοια. Ας στοχαστούμε με αυτές τις αφορμές κι ας αλλάξουμε, όσο είναι καιρός, πορεία πλεύσης.

Αποχαιρετώντας το Σχολείο για το καλοκαίρι...

Άλλη μία σχολική χρονιά ολοκληρώθηκε, με τη βοήθεια του Θεού!

Πολλές οι εμπειρίες που μας επιφύλαξε, πλούσιες παιδευτικές ευκαιρίες, ευχάριστες αλλά και δύσκολες καταστάσεις, πρωτόγνωρες συνθήκες τους τελευταίους μήνες... Στο ηλ. ταχυδρομείο των Εκπαιδευτηρίων μας έφτασε πρόσφατα κι ένα κείμενο μαθητή, που εκφράζει με ειλικρίνεια και ενθουσιασμό τα αισθήματά του για το σχολείο.

Αγαπώ το Σχολείο μου,
♥ γιατί εκεί έχω τους φίλους μου,
♥ γιατί προσφέρει ελληνορθόδοξη αγωγή,
♥ γιατί έχει τόσους καλούς καθηγητές.

Το σχολείο προετοιμάζει τους νέους για την επικείμενη συμμετοχή τους στην κοινωνία ως ενεργών πολιτών. Είναι πολύ σημαντικό το σχολείο να προσφέρει την κατάλληλη γνώση, να έχει αρχές, καλούς καθηγητές και μαθητές και να κάνει τους τελευταίους να αγαπήσουν τη μάθηση.

Αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά έχει το σχολείο μου. Και ακόμα περισσότερο: Διαγωνισμούς, εκδρομές στα πιο όμορφα μέρη, το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα και τα ζώα του κήπου.

Αυτό που είναι όμως το σημαντικότερο και το θαυμαστό είναι τα χαμόγελα στα πρόσωπα των μαθητών, κάθε ώρα και στιγμή.

Είμαι πολύ περήφανος που πηγαίνω στα Εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος» και εύχομαι ακόμα περισσότεροι να τα γνωρίσουν και να τα αγαπήσουν!

Χρήστος Γεραρής,
Γ' Γυμνασίου

Σεπτέμβριος 2019. Μία νέα σχολική χρονιά ξεκινά. Νέα μαθήματα, νέα αρχή, κά-ποιοι νέοι συμμαθητές. Δεν έχουμε αλλάξει σχεδόν καθόλου, δηλαδή ίσως και να έ-χουμε κάπως σοβαρέψει, αλλά η ζωντάνια και η σύνδεση που υπήρχε ανάμεσά μας είναι ίδια. Αυτή η χρονιά ήταν πράγματι ξε-

στήσουμε όλους τους καθηγητές που μας ανέχθηκαν αλλά και τους φίλους μας για την υπέροχη χρονιά!

*** Αθανασία Δημητριάδη**

Πέρασε κι αυτή η χρονιά... Από του χρόνου θα αλλάξουμε πάλι σελίδα, όπως

Αποχαιρετώντας

χωριστή, αζέχαστη θα λέγαμε. Ακόμα και στα μαθήματα, παρόλο που είχαν ένα βαθμό δυσκολίας, δεν έλειπε ποτέ το χιού-μορ από τους καθηγητές και το γέλιο από μας. Ύστερα ήταν και οι εκδρομές και η με-γάλη εκδρομή στον Πόντο. Ήταν υπέροχα. Αργότερα τα πράγματα δυσκόλεψαν: πρό-σφυγες από την Τουρκία στα ελληνικά σύ-νορα, απειλές από τον Ερντογάν και κυ-ρίως ο κορωνοϊός, ο οποίος ήθελε να κατα-στρέψει αυτή την ευτυχία που είχαμε κατα-φέρει να χτίσουμε και να ζούμε καθημερινά μέσα στην τάξη. Αν εξαιρέσουμε όλες αυ-τές τις κακοτυχίες που μας έφερε η ζωή, ήταν πραγματικά μία τέλεια χρονιά. Θα θέ-λαμε μέσα από την καρδιά μας να ευχαρι-

πριν τρία χρόνια. Η τάξη μας είναι πολύ δε-μένη. Ακόμη κι αν χωρίσουν οι δρόμοι μας, θα μείνουμε για πάντα κολλητοί. Η χρονιά αυτή ήταν η καλύτερή μας μέχρι τώρα, επειδή έχουμε αναπτύξει μία πολύ καλή σχέση, ανεβήκαμε ένα σκαλοπάτι παρα-πάνω. Ο αποχωρισμός θα είναι δύσκολος. Θα μας λείψουν οι φατσούλες όλων. Ίσως κάποιους και να μην τους ξαναδούμε ποτέ, σίγουρα όμως δεν θα τους ξεχάσουμε. Εί-μαστε πλέον ωριμότεροι και ξέρουμε τι θέ-λουμε. Θέλουμε να κρατήσουμε παντοτινές φιλίες με τους τωρινούς μας κολλητούς. Σκεφτόμαστε τους εαυτούς μας σε δεκα-πέντε-είκοσι χρόνια. Ίσως να είμαστε πιο επιλεκτικοί στις φιλίες μας, τώρα όμως η

καρδιά μας δεν κάνει εξαιρέσεις. Μέσα από τις εκδρομές, τις κοινές εμπειρίες, τις βόλτες, ακόμη και από τα μαθήματα γνωρίζουμε καλά ότι δεν θα βρούμε καλύτερους φίλους από ό,τι τώρα και γι' αυτό δεν θέλουμε να χαθούμε!

* Παναγιώτης Μαρινός

Πρώτη Γυμνασίου, Δευτέρα, ήρθε και η ώρα για την Τρίτη. Νέα χρονιά, κάποια καινούργια παιδιά... Μία ξεχωριστή χρονιά, θα έλεγα, επειδή ήρθα πιο κοντά με τους συμμαθητές και τους καθηγητές μου. Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος η τάξη

την Γ' Γυμνασίου

μου διακρίθηκε από ένα κλίμα ομαδικότητας και συνεργασίας, ένα κλίμα χαράς, ένα κλίμα ξεχωριστό. Σίγουρα είχαμε πολλές ώρες μαθημάτων, κουραστικές ίσως, αλλά υπήρχαν και αντίστοιχες ώρες παιχνιδιού, διαγωνισμών και εκδηλώσεων, που σε έκαναν να ξεχνάς τα δύσκολα. Η Τρίτη Γυμνασίου είναι η αποχαιρετιστήρια τάξη του Γυμνασίου αλλά και η αφετηρία για την αλιωτική ζωή του Λυκείου. Όλη η χρονιά πέρασε ευχάριστα. Οι δυσάρεστες στιγμές ήταν λίγες σε σχέση με τις στιγμές που γελάγαμε σαν τάξη. Αποχωριζόμαστε κάποια άτομα, αλλά το πνεύμα της τάξης θα ζει, που σημαίνει πως κάθε νέος μαθητής θα είναι ευπρόσδεκτος...

* Κωνσταντίνος Κουργιαλής

Η φετινή σχολική χρονιά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί συναισθηματικά φορτισμένη, γιατί έχουμε αναπτύξει πολύ καλές σχέσεις μεταξύ μας, γνωρίζουμε πολύ καλά και βοηθάμε ο ένας τον άλλον. Γνωρίσαμε

νέα παιδιά και νέους καθηγητές, που μας έμαθαν και μας συμβούλεψαν πολλά, τα δε παιδιά νέοι φίλοι, νέοι ορίζοντες. Πιστεύω ότι καλλιεργηθήκαμε και στους δύο τομείς, και στα μαθήματα και στην αγάπη για τον άλλον, κυρίως μέσω των συμβουλών των καθηγητών μας που μας έμαθαν να μη σκεφτόμαστε μόνο τον εαυτό μας. Σίγουρα σαν ομάδα είχαμε κάποιες παρεξηγήσεις ή διαφωνίες, όμως τα καταφέραμε στην τάξη να τα ξαναφτιάξουμε και να δούμε το πραγματικό όφελός μας. Πιστεύω ότι ήταν μια από τις καλύτερες χρονιές του γυμνασίου και από άποψη συμμαθητών και από άποψη καθηγητών και στην τάξη. Ευχαριστώ αρχικά το σχολείο και τους καθηγητές για όσα μας πρόσφεραν και για τις θυσιές που έκαναν και έπειτα όλα τα παιδιά, που μου πρόσφεραν τόση χαρά και φιλία.

* Γιώργος Παπαγεωργίου

Έπειτα από μια περίεργη αλλά και ευχάριστη χρονιά οι εντυπώσεις και τα συναισθήματα είναι πολλά. Για κάποιους η λέξη τάξη μπορεί να σημαίνει κάτι κουραστικό και βαρετό, αλλά για μένα η τάξη μου είναι κάτι το ξεχωριστό. Σε όλες τις δύσκολες στιγμές της χρονιάς (διαγωνίσματα, βαθμοί), όσο αγχωτικές κι αν ήταν, βρίσκαμε έστω και ένα θετικό. Είμαστε και θα είμαστε πάντα ενωμένοι και δε θα ξεχαστούμε μεταξύ μας ποτέ. Πώς να ξεχάσεις τα χαμόγελα πρωί-πρωί, τις πλάκες και την ευχάριστη διάθεση; Την παρέα στις εκδρομές με το τεράστιο ενδιαφέρον και τα ιστορικά ερεθίσματα, αλλά και στα μαθήματα; Θέλω να ευχαριστήσω τους καθηγητές μου και τους συμμαθητές μου γι' αυτήν την τέλεια χρονιά και εύχομαι να ξαναζήσω κι άλλες τέτοιες στο λύκειο.

* Νίκος Κράντας

Βασιλική Μαρινού

Νίκη Μπουχούτσου

Ελένη Ανδρέου

Η περίοδος της καραντίνας σίγουρα δεν ήταν για το Σχολείο μας περίοδος διακοπών! Καθόλου μάλιστα... Αλλά σίγουρα, δεν ήταν και μόνο περίοδος μαθημάτων.

Πολλά παιδιά ξεδίπλωσαν και τα ταλέντα και τη δημιουργικότητά τους, καθώς κάποιοι με την επωνυμία «Κυβερνήτης» ξεπρόβαλε μέσα από την ηλεκτρονική διεύθυνση του Σχολείου και βάλθηκε να μας παρασύρει σε ευχάριστες και περιπετειώδεις «πτήσεις», φτιάχνοντάς μας τη διάθεση με ωραία μηνύματα και ανέκδοτα και προκαλώντας μας με

Διαγωνισμός Προσωπογραφίας

σπαζοκεφαλίες, με αστυνομικά μυστήρια, με προκληρύξεις διαγωνισμών και διάφορα άλλα ενδιαφέροντα (βλ. σχετική αναφορά στις «Εκδηλώσεις Χαράς & Δημιουργίας»). Μικρό μέρος από αυτή την καλλιτεχνική παραγωγή παρουσιάζεται στην παρούσα σελίδα, ενώ κι άλλα θα δημοσιευτούν στο επόμενο τεύχος. Πρόκειται για συμμετοχές στον Διαγωνισμό Προσωπογραφίας/Αγιογραφίας του Κυβερνήτη και είναι, νομίζουμε, πολύ αξιόλογες. Δεν συμφωνείτε;

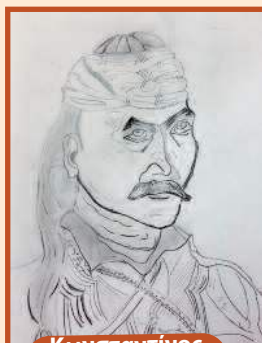
Αναστασία Χατζή

Πέτρος Χριστοφιλόπουλος

Γιώργος Νικολόπουλος

Κωνσταντίνος Κουργιαλής

Παναγιώτα Λιάμη

Η Τέχνη στο σημερινό σχολείο

Προτάσεις για ουσιαστικότερη συμβολή του σχολείου στην καλλιτεχνική αγωγή των νέων

Τέχνη είναι κάθε δημιούργημα του ανθρώπου που προσφέρει αισθητική, πνευματική και ηθική καλλιέργεια και εκφράζει σπουδαίες πλευρές της ζωής. Δυστυχώς είναι παραγκωνισμένη και στο σχολείο η παρουσία καλλιτεχνικών μαθημάτων στο ωρολόγιο πρόγραμμα είναι μόνο τυπική.

Η σωστή διδασκαλία της προϋποθέτει επιλεγμένο οπτικοακουστικό υλικό και υλικοτεχνική υποδομή, στοιχεία ανύπαρκτα ή ελλιπή τις πιο πολλές φορές. Οι μαθητικές αίθουσες κοσμούνται με εργασίες μαθητών, ενώ θα μπορούσαν να υπάρχουν έργα τέχνης που να προσελκύουν τους μαθητές και να καλλιεργούν την αγάπη για το ωραίο και την ομορφιά. Οι επισκέψεις σε χώρους τέχνης είναι περιορισμένες και, όταν πραγματοποιούνται κάποιες φορές, αυτό γίνεται χωρίς καμία προεργασία και η ωφέλεια των μαθητών από τέτοιου τύπου επισκέψεις είναι ελάχιστη έως μηδενική. Ακόμα και τα μαθήματα που το περιεχόμενό τους συνδέεται με την Τέχνη, όπως η Ιστορία ή η Λογοτεχνία, διδάσκονται χωρίς αναφορές και συνδέσεις με αυτήν.

Είναι καιρός πλέον το σχολείο να αλλάξει προσανατολισμό. Να ξεφύγει από την παροχή γνώσεων με στόχο την εισαγωγή σε ανώτατες σχολές και την πτυχιομανία και να στοχεύσει στην καλλιέργεια της προσωπικότητας του κάθε μαθητή μέσω και της

Τέχνης. Οι αλλαγές που θα πρέπει να γίνουν είναι ουσιαστικές και προς αυτήν την κατεύθυνση προτείνουμε τα εξής: α) την διαμόρφωση ειδικών αιθουσών μουσικής, θεάτρου ακόμη και φωτογραφίας, β) διαλέξεις από καλλιτέχνες, οργανωμένες επισκέψεις σε μουσεία, πινακοθήκες και αρχαιολογικούς χώρους, γ) θεσμοθέτηση ειδικής ώρας πολιτισμού στο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων, δ) εξασφάλιση υλικοτεχνικής υποδομής για την σωστή διδασκαλία των μαθημάτων που σχετίζονται με την τέχνη, ε) σύσταση πολιτιστικών κέντρων σε κάθε περιοχή που θα βρίσκονται σε άμεση συνεργασία με τις σχολικές μονάδες της περιοχής αυτής.

Η πολιτεία έχει χρέος να καλλιεργήσει το ενδιαφέρον της νέας γενιάς για την Τέχνη. Να μετατρέψει το σχολείο σε δίαυλο επικοινωνίας του μαθητή με την τέχνη.

Σπύρος Μπουκούτσος, Γ΄ Γυμνασίου

Φιλολογική

Το καλό βιβλίο είναι ένας παντοτινός φίλος του ανθρώπου. Χωρίς τα βιβλία δεν θα υπήρχε επιστήμη και πολιτισμός. Η προσφορά του βιβλίου στον άνθρωπο είναι τεράστια.

Ένα καλό βιβλίο, ένας καλός φίλος

Η ανάγνωση βιβλίων είναι πολύ σημαντική, γιατί μαθαίνουμε για μας και αποκτούμε καινούργιες γνώσεις. Επίσης, διαβάζοντας ένα λογοτεχνικό βιβλίο ταξιδεύουμε με τον νου μας στον χώρο και στον χρόνο και καλλιεργούμε την φαντασία μας. Γενικά με το διάβασμα εξασκούμε όλες τις γνωστικές μας λειτουργίες όπως την αντίληψη, την κριτική σκέψη και την κατανόηση.

Οι ιστορίες των βιβλίων μάς μαθαίνουν τη ζωή, την ανθρώπινη ψυχή και τον εαυτό μας. Επιπρόσθετα, βρίσκουμε μέσα στις σελίδες τους ήρωες και θετικά πρότυπα για να μιμηθούμε. Ακόμη μέσω των βιβλίων

επικοινωνούμε με τους συγγραφείς αλλά και με όλους τους άλλους ανθρώπους που έτυχε να τα διαβάσουν. Έτσι αυξάνουμε την εμπειρία που έχουμε στη ζωή, αισθανόμαστε λιγότερο μόνοι, αποκτάμε μια γνώση της ανθρώπινης ψυχολογίας και προωθούμε την αυτογνωσία. Αποκτούμε σοφία!

Συμπερασματικά, τα καλά βιβλία έχουν ανεκτίμητη αξία. Είναι τα πνευματικά και ηθικά μας στηρίγματα. Είναι συντροφιά μας, παρηγοριά, απόδραση!

➡ **Γιώργος Κληρής, Β' Γυμν.**

Η ανάγνωση ενός καλού βιβλίου είναι απαραίτητη σε όλες τις ηλικίες. Σύμφωνα με σχετική έρευνα, παρά την τεχνολογική εξέλιξη και τον βομβαρδισμό πληροφοριών που δεχόμαστε καθημερινά από το διαδίκτυο, το διάβασμα και η μελέτη ενός βιβλίου έχουν αναντικατάστατη αξία για τον ψυχικό μας κόσμο. Η ανάγνωση μας χαλαρώνει, ενεργοποιεί την φαντασία αλλά και διευρύνει τους πνευματικούς μας ορίζοντες.

Πάντοτε ένα βιβλίο και ένα καλογραμμένο άρθρο αποτελούν για τον αναγνώστη αστείρευτη πηγή γνώσεων, καθώς και κίνητρο κριτικής σκέψης και ευκαιρία ενδυνάμωσης του ανθρώπινου εγκεφάλου. Επιπρόσθετα, η ανάγνωση λειτουργεί και ως ηρεμιστικό και χαλαρωτικό μέσο για τον

σύγχρονο άνθρωπο, που πνίγεται στη ρουτίνα της καθημερινότητάς του. Πολλές φορές αναπληρώνει την έλλειψη της ανθρώπινης επικοινωνίας και καλύπτει έτσι την ψυχική ανάγκη για μοίρασμα ιδεών και συναισθημάτων των μοναχικών ατόμων.

Κατά κοινή ομολογία το βιβλίο αποτελεί σύντροφο και αχώριστο φίλο του ανθρώπου σε κάθε ηλικία.

❖ **Μαρία Αντωνοπούλου, Β' Γυμν.**

και λαμβάνει υπόψη τη γνώμη μας. Μας δέχεται όπως είμαστε και δεν μας ζητάει να αλλάξουμε σύμφωνα με τις δικές του επι-

Φίλοι καλοί:

Η «οικογένεια» που επιλέγουμε

Η φιλία είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι στη ζωή κάθε ανθρώπου, γιατί με τους φίλους μπορούμε να μοιραζόμαστε όλες τις καλές και τις κακές στιγμές της ζωής. Ο άνθρωπος από την φύση του είναι κοινωνικό ον, έχει ανάγκη στη ζωή του από φίλους, για να έχει μία ζωή ισορροπημένη και ουσιαστική. Κατά την διάρκεια της ζωής γνωρίζουμε πολλούς ανθρώπους αλλά μόνο μερικοί απ' αυτούς αποδεικνύονται αναντικατάστατοι και πολύτιμοι φίλοι.

Υπάρχουν όμως ορισμένα κριτήρια για την επιλογή των φίλων. Ένας καλός και πραγματικός φίλος παραμένει δίπλα μας, όσο κι αν μεγαλώνουμε και επεκτείνεται ο κύκλος των γνωριμιών μας. Μας σέβεται

θυμίες. Ενδιαφέρεται για όσα συμβαίνουν στη ζωή μας και συζητά πρόθυμα ό,τι μας απασχολεί. Είναι ένα πρόσωπο εμπιστοσύ-

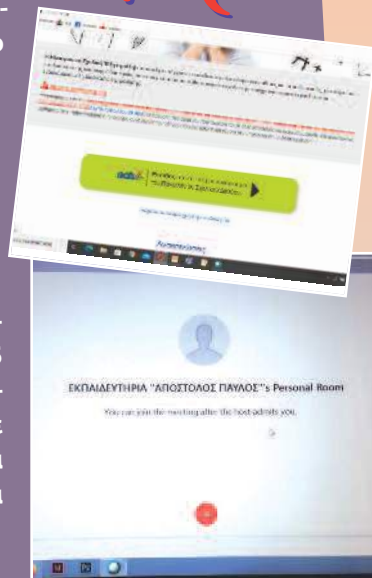
νης, που μπορείς να μοιραστείς τα μυστικά σου μαζί του, να πεις άφοβα την γνώμη σου και νιώθεις ασφαλής που τον εμπιστεύτηκες. Οι πραγματικοί φίλοι είναι εκεί, να χαρούν με τις επιτυχίες σου, αλλά και να σου συμπαρασταθούν στις δύσκολες στιγμές σου, χωρίς να προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν τις αδυναμίες σου ή να σε εξαπατήσουν.

Με έναν φίλο μπορείς να μοιραστείς κοινά ενδιαφέροντα, κοινούς στόχους και κοινές αξίες. Οι φίλοι είναι πολύ σημαντικά πρόσωπα στη ζωή μας. Είναι, όπως λέει μία εύστοχη ρήση, «η οικογένεια που επιλέγουμε να έχουμε».

❖ **Νίκη Μπουχούτσου, Β' Γυμν.**

εκδηλώσεις χαράς

Η εξάπλωση της πρόσφατης επιδημίας του κορωνοϊού και η υποχρεωτική εφαρμογή της καραντίνας οδήγησε και στο υποχρεωτικό κλείσιμο των σχολείων. Ωστόσο, ήδη από την αρχή της πρωτόγνωρης αυτής κατάστασης, το Σχολείο μας οργανώθηκε και προχώρησε την εκπαιδευτική διαδικασία με ανάθεση εργασιών, παραδόσεις και μαθήματα ηλεκτρονικά και από απόσταση, ώστε να καλυφθεί κανονικά η ύλη της κάθε τάξης. Μπορεί τα μαθήματα να γίνονταν με τρόπο διαφορετικό, αλλά προχωρήσαμε και δουλέψαμε συστηματικά. Μάλιστα, κάποιοι μαθητές βρήκαν στην τηλεκπαίδευση ενδιαφέροντα πλεονεκτήματα. Παρόλα αυτά, από τις 11/5 που άνοιξαν πάλι τα λύκεια, στο σχολείο επέστρεψαν όλοι οι συμμαθητές μας της Γ' λυκείου, ενώ και από τις 18/5 επέστρεψε η πλειοψηφία των μαθητών του γυμνασίου και των υπολοίπων τάξεων του λυκείου κι έτσι τα μαθήματα ολοκληρώθηκαν και με τον παραδοσιακό και με διαδικτυακό τρόπο παράλληλα. Είναι αλήθεια ότι σε πολλούς είχε λείψει πλέον αρκετά η αγαπημένη καθημερινότητα με συμμαθητές και καθηγητές στο σχολικό μας περιβάλλον.

Η διάρκεια της καραντίνας ήταν μεγάλη. Κι ενώ ήμασταν απασχολημένοι με τα μαθήματα, κάποιος/α καθηγητής/τρια μας θέλησε να μας απασχολήσει και με κάτι πολύ ευχάριστο και δημιουργικό. Από το ηλ. ταχυδρομείο του σχολείου μάς έστειλε αστεία και ανέκδοτα, μας προκαλούσε με γρίφους, προκήρυσε διαγωνισμούς, μας πρότεινε διάφορες συνταγές και μας μετέφερε μηνύματα από τις γιορτές των αγίων της κάθε μέρας. Δεν χρειάστηκε παραπάνω από ένα λεπτό για να γίνει πολύ αγαπητός μας! Πέρασαμε πολλές ωραίες στιγμές μαζί του. Το όνομά του ήταν «Κυβερνήτης». Όλοι αναρωτιόμασταν ποιος είναι... Διαβάζοντας τα μηνύματά του διαπιστώναμε ότι συνδυάζει χαρακτηριστικά διαφόρων καθηγητών: απίστευτο χιούμορ, στοργή για μας και καταπληκτικές ιδέες! Δυστυχώς τον αποχωριστήκαμε με τη λήξη της καραντίνας. Ας ελπίσουμε να ξαναλάβουμε μήνυμά του (ίσως σε επόμενη καραντίνα). Μέχρι τότε θα συνεχίσουμε τις έρευνες για να τον ανακαλύψουμε...

HELLENIC
AMERICAN
UNION

Ένας δύσκολος αγώνας είναι για πολλούς από μας οι εξετάσεις αγγλικών για το Lower. Χρειάζεται πολλή δουλειά για να επιτύχεις και γι' αυτόν τον λόγο έπρεπε να κάνουμε πιο εντατικά μαθήματα. Έτσι, στην καραντίνα το σχολείο μας, σε συνεργασία με την Ελληνοαμερικανική Ένωση, μας έδωσε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουμε ειδικά σεμινάρια. Πραγματικά μας βοήθησαν πολύ. Σε κάθε σύνδεση ένας διαφορετικός καθηγητής μας μάθαινε καλύτερα την αγγλική γλώσσα και κουλτούρα, αλλά ταυτόχρονα μας έδινε συμβουλές, ώστε να αντιμετωπίσουμε τις εξετάσεις με αισιοδοξία και σιγουριά. Έτσι ανεβάσαμε τον πήχη που είχαμε βάλει. Ήταν όλα εξαιρετικά κατατοπιστικά και αναλυτικά. Ελπίζουμε να ξανακάνουμε κάτι τέτοιο.

και Δημιουργίας

μ. Απριλίου - Μαΐου 2020

Την εορτή της Αποδόσεως του Πάσχα τίμησαν τα Εκπαιδευτήριά μας δίνοντας τη δυνατότητα σε όλα τα μέλη της σχολικής μας κοινότητας να εκκλησιαστούν, σε πασχαλινή πρωινή ή βραδινή Θ. Λειτουργία, που μας έλειψε πολύ φέτος.

Υποτροφίες σε παιδιά που θα πάνε στην Α' Γυμνασίου και στην Α' Λυκείου και είναι δυνατοί μαθητές παρέχουν τα Εκπαιδευτήρια «Απ. Παύλος» μέσω Διαγωνισμού. Παρά τη δύσκολη κατάσταση αυτό έγινε και φέτος. Συμμετείχαν πολλά παιδιά. Κάποια από αυτά απάντησαν σε σχετικές ερωτήσεις που τους κάναμε. Οι απαντήσεις τους εξέφρασαν κάτι κοινό: Θέλουν να έρθουν σε αυτό το σχολείο, επειδή καταλαβαίνουν ότι εδώ θα έχουν το μέλλον που ονειρεύονται. Μας είπαν ακόμη πως βρήκαν το περιβάλλον πολύ φιλικό. Μπορεί η εξέταση να ήταν δύσκολη και αγχωτική σαν εμπειρία, αλλά δεν το έβαλαν κάτω, αφού οι καθηγητές τους αντιμετώπισαν θερμά κι ευγενικά. Ανυπομονούμε να γνωρίσουμε τους νέους συμμαθητές μας!

Πάντως, πολλές από τις εκδηλώσεις που είχαμε προγραμματίσει δυστυχώς δεν μπόρεσαν να πραγματοποιηθούν, λόγω των υποχρεωτικών μέτρων που δεν άρθηκαν. Έτσι, διακόπηκαν απότομα οι προετοιμασίες που κάναμε για την επίσημη εκδήλωση της 25ης Μαρτίου, όπως και για την παρουσίαση της αρχαίας τραγωδίας «Ελένη» σε μαθητικό Φεστιβάλ στη Μεσσήνη, για την οποία είχαμε δουλέψει πολύ. Επίσης ακυρώθηκε η πραγματοποίηση του μαθητικού Συνεδρίου στην

Κωνσταντινούπολη, στο οποίο είχαμε ειδική συμμετοχή, καθώς και οι διοργανώσεις ρητορικών αγώνων, για τις οποίες δούλεψε ο Ρητορικός μας Όμιλος. Ελπίζουμε κατά τη νέα σχολική χρονιά να σταθούμε πιο τυχεροί!

εκδηλώσεις χαράς και δημιουργίας

Λόγω της πανδημίας από τον κορωνοϊό στο Σχολείο μας λήφθηκαν τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και προστασίας. Στις 11 Μαΐου επέστρεψε σύσσωμη η Γ' Λυκείου, που ετοιμάζεται για τις Πανελλήνιες Εξετάσεις. Τη Δευτέρα 18 Μαΐου, όταν επιστρέψαμε κι οι υπόλοιποι μαθητές στα θρανία, σε κάθε τάξη έγινε αναλυτική ενημέρωση με παρουσιάσεις από τους καθηγητές. Τονίστηκε το σωστό πλύσιμο των χεριών, η τήρηση ασφαλών αποστάσεων, η χρήση αντισηπτικού ή αλκοολούχου διαλύματος πριν και μετά το μάθημα, το φαγητό και την τουαλέτα και ο κατάλληλος τρόπος να φτερνίζεται ή να βήχει κάποιος σε κλειστό χώρο. Μαθητές και καθηγητές, σε αυτές τις τέσσερις εβδομάδες μαθημάτων που είχαν απομείνει, φροντίσαμε να τηρήσουμε κατά γράμμα τα μέτρα, για την καλύτερη προστασία μας από τον κίνδυνο του ιού.

Στο Σχολείο μας καθημερινά συλλέγουμε καπάκια μπουκαλιών με στόχο τη δωρεά τους, ώστε κάποιοι συνάνθρωποί μας με κινητική αναπηρία να καταφέρουν να λάβουν ένα αναπηρικό αμαξίδιο, καθώς δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να το αγοράσουν. Έτσι, τον Μάιο, έπειτα από συλλογική προσπάθεια στείλαμε 20 κούτες γεμάτες με καπάκια στον Σύλλογο Παραπληγικών και Κινητικά Αναπήρων Ν. Πέλλας. Με αυτή μας την πράξη και προστατεύουμε το περιβάλλον, μέσω της ανακύκλωσης των καπακιών, αλλά κυρίως στηρίζουμε ανάπηρους ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Ο Σύλλογος μάς έστειλε σε απάντηση ένα ωραίο γράμμα, στο οποίο μας ευχαρίστησε για τη δωρεά και μας τόνισε πόσο σημαντικό είναι να ενισχύουμε τέτοιες προσπάθειες.

Σεμινάριο Επαγγελματικού Προσανατολισμού διοργάνωσαν τα Εκπαιδευτήριά μας την Παρασκευή 15 Μαΐου, σε συνεργασία με την εταιρεία Επαγγελματική Πυξίδα. Μέσω της πλατφόρμας Webex, όλοι οι μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου αλλά και οι γονείς μας είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε το σεμινάριο διαδικτυακά. Λάβαμε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις αλλαγές στα μαθήματα του Λυκείου και των Πανελληνίων και τις μετεγγραφές στις σχολές, καθώς και σαφείς οδηγίες για την ορθή επιλογή μαθημάτων με βάση την ομάδα προσανατολισμού, τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού κλπ. Οι συνεχείς αλλαγές στην εκπαίδευση και τη διαδικασία των εξετάσεων, σε συνδυασμό με τις αλλαγές στα δεδομένα των επαγγελματιών διεθνώς και την εμφάνιση νέων εξειδικεύσεων, κάνουν υποχρεωτική τη συνεχή ενημέρωσή μας πάνω στα θέματα αυτά. Είναι λοιπόν πολύ χρήσιμο και βοηθητικό το ότι το σχολείο μας φροντίζει κάθε χρόνο να μας προσφέρει τη σχετική αυτή ενημέρωση.

“ΜΑΘΗΤΕΥΟΝΤΑΣ”

κοντά στους Αγίους

ΑΓ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ & ΜΑΥΡΑ

Οι άγιοι Τιμόθεος και Μαύρα γεννήθηκαν σε μία κωμόπολη στη Θηβαΐδα της Αιγύπτου. Ο Τιμόθεος ήταν αναγνώστης (προστάδιο του κλήρου) και κήρυκας στην τοπική εκκλησία και εκτελούσε τα ιερατικά του καθήκοντα με ζήλο και αποτελεσματικότητα. Αυτό προξένησε ζηλοφθονία στους ειδωλολάτρες, που τον κατήγγειλαν στον έπαρχο Αρριανό, είκοσι μόλις μέρες μετά τον γάμο του με την Αγία Μαύρα. Ο Αρριανός ζήτησε από τον Άγιο να παραδώσει τα ιερά του βιβλία για να τα κάψει, πράγμα που ο Τιμόθεος αρνήθηκε. Έτσι ο έπαρχος τον υπέβαλε σε φοβερά βασανιστήρια, τα οποία ο άγιος υπέμεινε με καρτερία. Για να κάψει το σθένος του, στράφηκε στη σύζυγό του Μαύρα, η οποία όχι μόνο δεν αρνήθηκε, αλλά ομολόγησε την πίστη της στον Χριστό. Τότε ο Αρριανός διέταξε και τον δικό της βασανισμό. Την βασάνιζαν σκληρά, όμως ο Κύριος την ενίσχυε. Γι' αυτό, ο έπαρχος διέταξε να σταυρώσουν τους δύο Αγίους πάνω σε σταυρούς, που τοποθέτηκαν κοντά-κοντά, ώστε να κάνουν τον πόνο των δύο νεονύμφων πιο μεγάλο. Όμως, το αγιασμένο ζευγάρι στήριζε ο ένας τον άλλο και υπέμειναν κι αυτό το μαρτύριο επί εννέα μέρες, οπότε παρέδωσαν τις αγίες ψυχές τους. Ο Θεός ανέδειξε τους μάρτυρές Του σε πρότυπο συζύγων και τους δοξάζει κοντά Του. Η αγία μνήμη τους τιμάται στις 3 Μαΐου. Η Κάρα της Αγίας βρίσκεται στον ομώνυμο ι. Ναό Κοιλανίου Λεμεσού της Κύπρου και άλλα λείψανά της στον ι. Ναό Αγ. Γεωργίου των Ελλήνων της Βενετίας. Η Αγ. Μαύρα από το 1331 τιμάται ως πολιούχος της πόλης της Λευκάδας, η οποία παλιότερα ονο-

μαζόταν «Αγία Μαύρα». Μέσα στο Φράγκικο Κάστρο, στα Βόρεια του νησιού, υπήρχε μεγαλοπρεπής ναός της Αγίας. Σήμερα, υπάρχει ένα μικρό εκκλησάκι προς τιμήν των δύο αγίων στην θέση παλιού προμαχώνα του Φρουρίου. Την ευχή τους να έχουμε!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΟΥΔΑΣ

Ο Άγιος Απόστολος Ιούδας συχνά συγχέεται με τον Απόστολο Θαδδαίο, που η μνήμη του γιορτάζεται στις 21 Αυγούστου. Γι' αυτό, καλό είναι να ξέρουμε να διακρίνουμε τους δύο αυτούς αγίους αποστόλους. Ο Ιούδας ο

Θαδδαίος, που στα Ευαγγέλια επονομάζεται και Ιούδας Ιακώβου ή Ιούδας ο Λεββαίος, ήταν κατά σάρκα αδερφός του Αποστόλου Ιακώβου του Αδελφοθέου και θεωρούνταν και αδελφός του Κυρίου («νομιζόμενος αδελφός»), αφού ήταν ένα α-

πό τα παιδιά που είχε αποκτήσει ο άγ. Ιωσήφ ο μνήστρω από τον γάμο του, προτού μνηστευθεί την Αειπάρθενο Θεοτόκο. Ο θεάδελφος Ιούδας, λοιπόν, προστέθηκε στον κύκλο των μαθητών μετά την ανάσταση του Κυρίου. Με τον πλούσιο φωτισμό του Αγίου Πνεύματος συνέγραψε την ομώνυμη καθολική επιστολή (καθολική επιστολή Ιούδα) που συμπεριλαμβάνεται στην Καινή Διαθήκη και έχει περιεχόμενο πολύ διαφωτιστικό για την πίστη μας. Ο Ιούδας κήρυξε το ευαγγέλιο του Χριστού στη Μεσοποταμία. Στην πόλη Έδεσσα θεράπευσε από ανίατη ασθένεια τον τοπάρχη Αύγαρο. Μαρτύρησε στην πόλη Αραράτ, όπου οι ειδωλολάτρες τον κρέμασαν και τον θανάτωσαν με βέλη. Η μνήμη του τιμάται στις 19 Ιουνίου.

Μ.-Α. Ανδρέου & Δ. Κόντη, Β' Λυκ.

Περιπέτεια στο μουσείο:

Ο συμμαθητής μας Χρήστος Γεραράς έλαβε μέρος στον Διεθνή Μαθητικό Διαγωνισμό «Περιπέτεια στο Μουσείο!» που διοργάνωσε το Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης και κατάφερε να κερδίσει το Α΄ Βραβείο, καθώς η ιστορία που έγραψε εντάχθηκε στην πρώτη τριάδα (βλ. δημοσίευση στο blog του Μουσείου). Μπράβο, Χρήστο! Μοιραζόμαστε τη χαρά σου και σε «ακολουθούμε» στην περιπέτεια...

Ήταν πρωί Δευτέρας, μιας μέρας που όχι μόνο ποτέ δεν θα αναμέναμε με ανυπομονησία, αλλά και που θα κάναμε τα πάντα για να μην έρθει. Κι όμως, αυτή η Δευτέρα ήταν διαφορετική! Θα πηγαίναμε στο Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης. Οι περισσότεροι συμμαθητές μου είχαν δηλώσει συμμετοχή και ναι, η στιγμή έφτασε. Επιβιβαστήκαμε στο λεωφορείο που θα μας μετέφερε στο μουσείο και δεν καταλάβαμε πόσο γρήγορα φτάσαμε. Μάλιστα, ο φίλος μου ο Γιωργάκης είχε επισκεφθεί ξανά το μουσείο με τους γονείς του και ήξερε κάποια σχετικά πράγματα. Ξεναγό δεν είχαμε, όμως μας έλεγαν μερικές πληροφορίες οι καθηγητές μας. Ταυτόχρονα, ο Γιωργάκης μου έκανε τη δική του ξενάγηση.

– Βλέπεις αυτήν την εικόνα με τα δύο παιδάκια; Είναι από το εξώφυλλο ενός παλιού αλ-

φαβηταρίου.

– Την έχω ξαναδεί νομίζω...

Με την πολλή συζήτηση, «βυθιστήκαμε» στη μαγεία όλων αυτών των όμορφων, συνάμα όμως τρομακτικών εκθεμάτων, και απομακρυνθήκαμε από την υπόλοιπη τάξη, χωρίς να το καταλάβουμε. Υπήρχαν παντού γύρω μας παιχνίδια και βιβλία των παιδιών. Πόσο διαφορετική ήταν αυτή η εποχή! Τότε, ο Γιωργάκης μου λέει:

– Υπάρχει μια αίθουσα εδώ με παλιές γραφομηχανές και διάφορα άλλα. Πάμε να ρίξουμε μια ματιά;

– Μα...

– Μην ανησυχείς, θα ξαναβρούμε την τάξη μας, έλα!

Πράγματι, μπήκαμε στην αίθουσα. Ο φωτισμός ήταν χαμηλός και δεν υπήρχαν επισκέπτες. Οι πόρτες έτριζαν και έξω ο αέρας φυσούσε.

– Βλέπεις; Αυτή είναι μια στολή κοριτσίστικη. Δινόταν μεγάλη σημασία στην εμφάνιση των μαθητών. Να και κάποιες σάκες...

Η ώρα περνούσε και η υπόλοιπη τάξη άφαντη. Εμείς παρατηρούσαμε τα εκθέματα, όλα τακτοποιημένα με σειρά. Ήταν σαν να βρισκόμασταν σε μια πραγματική τάξη εκείνης της εποχής. Τότε καθίσαμε σε ένα μικρό θρανίο και κλείσαμε τα μάτια μας. Επικρατούσε ησυχία...

Μετά από λίγη ώρα, ω του παραδόξου θαύματος, ανοίξαμε τα μάτια μας και αντικρίσαμε κάτι απίστευτο! Στην έδρα ήταν καθισμένη μια νεαρή κυρία, πιθανότατα η δασκάλα, και στα θρανία πειθαρχημένοι μαθητές με στολές. Ακόμα και εμείς φορούσαμε στολές και είχαμε μπροστά μας από ένα αναγνωστικό: «ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ», ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ' Δημοτικού!

Μια διαφορετική εκδρομή

Η δασκάλα διάβαζε μια ιστορία: «Ο Σιδηρουργός». Όλοι οι μαθητές κοιτούσαν το κείμενο από μέσα με ανυπομονησία, όταν η δασκάλα με έβαλε να διαβάσω -ήξερε το επίθετό μου! Έτσι, διάβασα ένα απόσπασμα, πάντα με τρόμο και απορία για αυτό που συνέβαινε. Διάβασα περίπου πέντε σειρές.

– Για την επόμενη φορά, αντιγραφή και απέξω το διήγημα. Μπορείτε να πηγαίνετε. Προσέξτε στον δρόμο.

Εγώ και ο Γιωργάκης κοιτάζαμε ο ένας τον άλλο για μερικά δευτερόλεπτα. Τα πάντα ήταν όπως πριν. Δεν υπήρχε ούτε στολή, ούτε δασκάλα, ούτε τετράδιο. Σηκωθήκαμε γρήγορα χωρίς να πούμε λέξη και πήγαμε στην κεντρική είσοδο. Η υπόλοιπη τάξη είχε ανησυχήσει.

– Πού ήσασταν, παιδιά; Δεν έπρεπε να φύγετε από δίπλα μου. Ακολουθείτε πάντα τον καθηγητή σας, μας μάλωσε η καθηγήτριά μας.

Πάλι δεν μιλήσαμε και πήραμε τον δρόμο της επιστροφής μη έχοντας καταλάβει τι ακριβώς είχε συμβεί. Αυτό που ξέραμε πάντως ήταν πως η εκδρομή αυτή ήταν πολύ καλύτερη και βιωματική –τουλάχιστον για εμάς τους δύο– απ’ ό,τι την περιμέναμε, παρόλο που δεν πίστεψε κανείς την περιπέτειά μας. Είχαμε μια μοναδική εμπειρία επιστροφής πίσω στο χρόνο, την καλύτερη ξενάγηση που θα μπορούσαμε να έχουμε!

Χρήστος Γεραρής, Γ΄ Γυμν.

(19 Μαΐου 1919)

Αφιέρωμα στην Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ποντίων

Δεν ξεχνώ

— ημερώματα της 19ης Μαΐου 1919. Ο ελληνικός στρατός προελαύνει θριαμβευτής προς την Άγκυρα, την πρωτεύουσα του Κεμάλ. Δεν θα απέχει πάνω από 40 χιλιόμετρα από την πόλη. Οι ελπίδες μας για την επανένωση με τη μητέρα πατρίδα, μετά από τόσους αιώνες σκλαβιάς, είναι μεγάλες!

Πολύς κόσμος έχει μαζευτεί στην πλατεία, μήπως και μάθει κάτι περισσότερο. Κυρίως γυναϊκόπαιδα, Πόντιοι και Αρμένιοι. Με το που ακούσαμε τα νέα, η ελπίδα έβαλε φτερά στα πόδια μας.

Ήμουν κι εγώ εκεί! Με κρατούσε από το χέρι η νταντά μου. Μέσα στο πλήθος με κρατούσε σφιχτά, να μην χαθώ. Όταν η κοσμοπλημμύρα αραιώσε λίγο με πήρε και πήγαμε σπίτι.

Το σπίτι μας ήταν υπέροχο! Τεράστιο, σαν κάστρο! Η αυλή γεμάτη λουλούδια, ανάμεσα στα οποία η μητέρα μου συνήθιζε να κάνει τον πρωινό της περίπατο. Φτάσαμε και μπήκαμε μέσα. Εκεί, φάτσα στα δεξιά, η κουζίνα. Από αυτήν έβγαине μία ευωδιά ζωμού, που τα είχε μοσχομυρίσει όλα. Ευθεία ένα διαδρομάκι οδηγούσε στο πελώριο σαλόνι. Εκεί βρήκαμε καθισμένο τον πατέρα μου. Τον θυμάμαι τις πιο πολλές φορές καθισμένο, αφού το πόδι του ήταν χτυπημένο από σφαίρα σε μια μάχη, στη διάρκεια του Ποντο-τουρκικού ανταρτοπόλεμου. Καθόταν εκεί μαζί με έναν φίλο του, Κυριάκο πρέπει να τον ελέγανε, και πίνανε το καφεδάκι τους. Απέναντι από το σαλόνι μια πόρτα οδηγούσε στην κρεβατοκάμαρα των γονιών μου.

Στη μέση υπήρχε μια μαρμαρίνη σκάλα που οδηγούσε στα δωμάτια εμάς των παιδιών. Δεκατρία παιδιά ήμασταν και εγώ ήμουν ο μικρότερος. Ήμουν 7 χρονών τότε... 7 χρονών. Στη σοφίτα έμενε η τότε άρρωστη γιαγιά μου, η Χριστίνα. Η νταντά με πήγε στο δωμάτιό μου να κοιμηθώ. «Κοιμήσου, γλυκό μου», μου είπε τρυφερά. Είχα ξυπνήσει πολύ νωρίς και έπρεπε να ξεκουραστώ...

Μα, σε λίγο ξύπνησα και είδα την νταντά μου με την μητέρα μου να πακετάρουν βιαστικά τα πράγματά μας.

— Τι συμβαίνει; ρώτησα χουζουρεύοντας.

— Σήκω γρήγορα! μου απάντησε η μαμά με αυστηρό τόνο.

— Γιατί;

— Για να το λέει η μαμά, κάτι θα ξέρει! Αίντε, έλα να σε βοηθήσω! Συμπλήρωσε η νταντά.

Δεν άργησα να καταλάβω ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Κατεβήκαμε βιαστικά τις σκάλες και

αντίκρυσαν όρθιους τη γιαγιά και τον πατέρα μου, και μαζί όλες τις υπηρέτριες, με τις βαλίτσες έτοιμες.

— Μητέρα, είπε στη γιαγιά η μάνα μου, πηγαίνετε εσείς με τα κορίτσια στο λιμάνι, όσο γρηγορότερα μπορείτε, και περιμένετε. Δήμητρα, εσύ πάρε τα μικρά και μην τα αφήσεις από το χέρι σου!

Τότε έσκυψε σε μένα και μου είπε με τρεμουλιαστή φωνή: «Αγάπη μου, πρέπει να φύγετε. Θα τα πούμε στο λιμάνι, εντάξει!».

Φύγαμε μάνι μάνι και κατευθυνθήκαμε στο λιμάνι. Έξω στον δρόμο όλοι τρέχανε σαν τρελοί εδώ κι εκεί, φωνάζοντας επίμονα μονάχα μια φράση: «Οι τσέτες του Κεμάλ! Τρέχτε να σωθείτε!»

Καθώς τρέχαμε, η νταντά μας σκόνταψε και έπεσε. Και τότε έγινε μπροστά στα αθώα μάτια

μας κάτι που δεν είχαμε ξαναδεί, κάτι πολύ τραγικό: Το πλήθος γύρω μας, τρέχοντας τρελά, την ποδοπάτησε άγρια... Τα τελευταία λόγια της πριν ξεψυχήσει ήταν: «Κώστα, να προσέχεις τ' αδελφια σου». Οι στιγμές ήταν απαγορευτικές για να σταθούμε άλλο εκεί. Με τη γιαγιά και τον Κώστα κυριολεκτικά να μας σέρνουν, φτάσαμε στο λιμάνι κι εκεί, με μεγάλη ανακούφιση, είδαμε την μητέρα μας και τον πατέρα μας σε μια βάρκα. Μπήκαμε κι εμείς, αλλά, τη στιγμή που ήμασταν έτοιμοι να ξεκινήσουμε, ήρθε ένας φρουρός και λέει του πατέρα μου: «Φίλε, τα γυναικόπαιδα πρώτα και μετά οι άντρες». Ο μπαμπάς μου αναγκάστηκε να μας αποχαιρετήσει. Η μικρή Άννα, που του είχε τεράστια αδυναμία, έβαλε τα κλάματα και σπάραζε: «Μη μ' αφήσεις, μπαμπούλη, σε αγαπώ». Ήταν η τελευταία φορά που τον είδαμε...

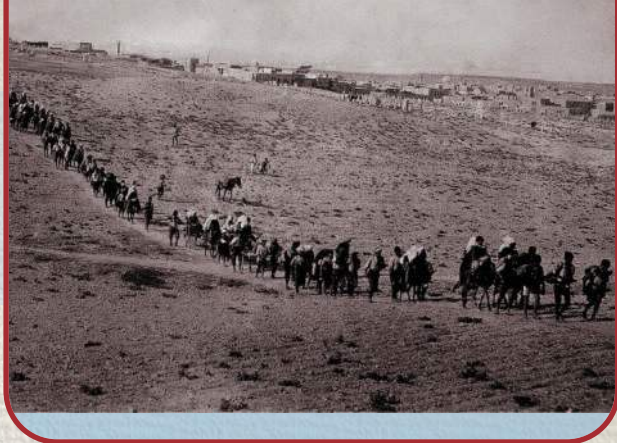
Με κείνο και με τ' άλλο η βάρκα ξεκίνησε. Οι υπηρέτριες άφαντες και ο πατέρας χαμένος στο πλήθος όσων περίμεναν να πάρουν μια θέση. Ύστερα αυτό που είδαν τα μάτια μου δε θα το ξεχάσω ποτέ. Οπλισμένοι στρατιώτες ξεχύθηκαν στο λιμάνι κι έγινε σφαγή! Τι σφαγή! Ανθρωποι πετιούνταν στη θάλασσα, χέρια, πόδια, κεφάλια έπεφταν κομμένα παντού... Το σκέφτομαι και τρέμω: αν δεν είχαμε φύγει λίγο νωρίτερα, θα ήμασταν κι εμείς στη θέση των ανθρώπων αυτών...

Για τις επόμενες ημέρες θυμάμαι να ταξιδεύουμε ξέπνοοι, εκτεθειμένοι στον ήλιο, χωρίς τρόφιμα και νερό, με τη δυστυχία να τρώει την καρδιά μας... Δυστυχώς ο Κώστας δεν άντεξε και ξεψύχησε. Την ίδια μοίρα είχαν αργότερα και τα υπόλοιπα έξι αδέρφια μου. Περιμέναμε και τον δικό μας θάνατο, όταν τελικά οι προσευχές μας εισακούστηκαν. Ένα πολεμικό ελληνικό πλοίο μας μάζεψε και μας άφησε με ασφάλεια στον Πειραιά.

Εδώ ζω μέχρι σήμερα. Είμαι 107 χρονών. Πλέον ζει μόνο η γυναίκα μου και ο γιος μου. Κανένα από τα αδέρφια μου! Δεν θα ξεχάσω ποτέ εκείνες τις μέρες! Ήμουν 7 χρονών. Στον νου μου οι μνήμες θα έπρεπε να έχουν ξεθωριάσει. Όμως εγώ δεν ξεχνάω... δεν μπορώ να ξεχάσω!

Ούτε εσείς να ξεχνάτε, Έλληνες... Να μην ξεχνάτε!!!

(Έμπνευση από αληθινή ιστορία του παππού μου)
Νικολόπουλος Γεώργιος, Γ' Γυμνασίου

Το κόκκινο χιόνι

Βαδίζοντας νύχτα πάνω στη νύχτα, όπως έγραψε ο Ελύτης, πηγαίναμε. Προχωράγαμε προς άγνωστη κατεύθυνση. Ο ήχος των πατημασιών μας στο χιόνι, των κλαμάτων και των Τουρκικών φωνών μάς στοίχειωνε. Μανάδες κλαίγανε για τα παιδιά τους, κάποιοι σέρνονταν πια, μετά από τόση πορεία, οι τούρκοι στρατιώτες μάς βίαζαν να προχωράμε. Κρύο, πολύ κρύο κι εξάντληση. Δε νιώθαμε το σώμα μας. Κάποιος κοντά μου στη σειρά ακουγόταν να μουρμουρίζει για ώρα. Μετά άρχισε να φωνάζει δυνατά:

– Πού πάμε, πού πάμε;

Όσπου κάποια στιγμή ένας Τούρκος τον αρπάζει και τον βγάζει έξω από την ουρά. Αρχίζει να του λέει θυμωμένα λόγια που δεν καταλαβαίναμε, βγάζει το σπαθί του και του κόβει το κεφάλι! Αίματα παντού, σιωπή... Κοκκαλώσαμε. Σταματάμε όλοι. Οι τούρκοι φρένιασαν. Μας κλώτσαγαν να συνεχίσουμε...

Μαυρίλα γύρω μας, μαυρίλα και στις καρδιές μας... Προχωράγαμε συνέχεια χωρίς ξεκούραση. Κάποτε μπροστά μας αντικρύσαμε ένα στρατόπεδο. Τέλος, λέμε όλοι μέσα μας, τέλος...

Οι γυναίκες κλαίγανε, γιατί ήξεραν τι θα τους συμβεί, δεν θέλανε να προχωρήσουν.

Μας έβαλαν μέσα, μας χώρισαν σε ομάδες. Εμάς μας πέταξαν σε ένα σαπιοκάραβο, 30 άτομα. Ξεκινήσαμε κι ακούγαμε τον ήχο των όπλων και τις φωνές των γυναικών....

Γιώργος Χατζής, Γ' Γυμνασίου

Ο κόσμος των αστεριών

Ένας κόσμος αγαπημένος και ταυτόχρονα άγνωστος! Για να κατανοήσουμε πώς δημιουργήθηκαν τα μικρά φωτάκια που μας συντροφεύουν κάθε βράδυ στον ουρανό και γιατί φαίνονται έτσι, θα χρειαστεί να διεισδύσουμε στον μικρόκοσμο. Και να δούμε τα πράγματα με τρόπο πιο απλό και προσιτό στην εμπειρία μας. Ας πούμε, σαν μια ιστορία, όπως η παρακάτω:

Οι
φυσικές
επιστήμες
στη ζωή μας

δούσε: «γύρω γύρω όλοι, στη μέση ο Μανώλης»... Τρέχουν και τα δικά μας $H1$ και αρχίζουν να παίζουν μαζί ($3He + 3He \rightarrow 4He + 1H + 1H$).

Μετά από λίγο δύο από αυτά κουράστηκαν και βγήκαν από τον χορό να ξεαποστάσουν και να κοιμηθούν (...+ $1H + 1H$). Τα υπόλοιπα συνέχισαν το παιχνίδι τους, έγιναν φίλοι και, για να μην τα πο-

λυλογούμε, από τότε κάθε βράδυ τριγυρνούν στον ουρανό και τον εξερευνούν όλα μαζί, αποτελώντας μια αχώριστη και χαρούμενη, φωτεινή παρέα μέσα σε μια φωτεινή παιδική χαρά. Η παιδική αυτή παρέα ονομάζεται He και το παιχνίδι (η διαδικασία ανάπτυξης δεσμών μεταξύ τους) πυρηνική σύντηξη.

Αν μείνατε με κάποιες απορίες, ίσως βοηθηθείτε από τα εξής:

Η γέννηση, η εξέλιξη και το τέλος των αστερων συνδέονται με τα πιο εντυπωσιακά αστρονομικά φαινόμενα, για πολλά από τα οποία οι απαντήσεις δόθηκαν μόλις τα τελευταία 50 χρόνια. Ανάμεσα στα επιτεύγματα της αστρονομίας του 20ού αιώνα, σημαντικότερη θέση κατέχει η θεωρία για την δημιουργία και εξέλιξη των άστρων. Όλα τα παρακάτω αποτελούν θεωρία που διαμορφώθηκε ύστερα από χρόνια επίμονης και σκληρής παρατήρησης.

Σύμφωνα με το επικρατέστερο μοντέλο, η ζωή ενός άστρου ξεκινά με την βαρυτική κατάρρευση μεσοαστρικών νεφών. Δηλαδή ανάμεσα στα αστέρια υπάρχει ύλη με την μορφή αερίου ή σκόνης. Τα σωματίδια που την απαρτίζουν συστέλλονται λόγω των έλξεων που ασκούνται και το φαινόμενο αυτό ονομάζεται βαρυτική κατάρρευση. Η κίνηση της μάζας κατά την βαρυτική κατάρρευση γίνεται προς το κέντρο της μάζας. Η βαρυτική κατάρρευση μπορεί να πυροδοτηθεί από ένα ωστικό κύμα που προήλθε από την έκρηξη ενός άλλου αστέρα. Δηλαδή, τα αστέρια είναι στην ουσία ένα σύνολο αερίων συντριμμιών, υπολείμματα μιας έκρηξης που έγινε στο εσωτερικό τους και σε πολύ μικρή επιφάνεια. Επειδή το αέριο κινείται σε πολύ μεγάλες

– Γεια σου, με λένε $H1$.

– Κι εμένα το ίδιο! Πάμε να παίξουμε;

Τα δύο πρωτόνια άρχισαν να παίζουν κυνηγητό στο απέραντο λιβάδι του ουρανού (διάστημα). Αλλά ο ουρανός ήταν σκοτεινός και ξαφνικά... Μπουμ!!! ακούστηκε και τα δυο φιλαράκια συγκρούστηκαν μεταξύ τους ($1H + 1H \rightarrow 2H + \beta + \nu$). Το ένα $H1$ σκούνηξε το άλλο και στην σύγκρουση σκίστηκε η σχολική τσάντα του ενός και έπεσε κάτω το κολατσιό του.

– Τι κρίμα! σκέφτηκε. Πάει το πρόγευμά μου.

Αλλά αποφάσισε να το αντιμετωπίσει θετικά (+): Έβαλε τα γέλια και συνέχισε το παιχνίδι του, χωρίς να χαλάσει την διάθεσή του για ένα νετρίνο ηλεκτρονίου (κολατσιό) και ένα αντιηλεκτρόνιο ή ποζιτρόνιο ($q > 0$) που έχασε.

Τώρα τα δυο πρωτόνια πιάστηκαν χέρι χέρι και άρχισαν να περπατούν στον ουρανό, παρακολουθώντας μια μελισσοδόλο (κομήτης) που κεφαλήτη πηγαινοερχόταν στο μελίσσι της με μια παράξενη σκόνη στα πόδια της.

Σε μια στροφή φάνηκε ένα άλλο υδρογόνο να έρχεται. Τρέχουν πασίχαρα τα δύο πρώτιά μας, που τώρα μαζί αποτελούσαν ένα δευτέριο ($2H$), να το χαιρετήσουν και να το βάλουν κι αυτό στην παρέα τους αλλά... Με την φόρα που είχαν έπεσαν πάνω του ($2H + 1H \rightarrow 3He + \gamma$). Το καινούριο υδρογόνο έβαλε τα κλάματα και οι φωνές του (ακτίνες γ) έφτασαν μέχρι πέρα μακριά, που ήταν μια αγροτική επαρχία. Αλλά οι κάτοικοί της είχαν χτίσει ψηλά τείχη (όζον) γύρω από την πόλη τους (G) κι εκεί χάθηκαν...

Τα δύο υδρογόνα προσπάθησαν να το καθησυχάσουν και, για να το κάνουν να σταματήσει την γκρίνια, πιάστηκαν σε κύκλο (ελαφρύ He) και άρχισαν να χορεύουν και να τραγουδούν. Πιο δίπλα ήταν μια παιδική χαρά, όπου άλλη μια ίδια παρέα He έπαιζε και τραγου-

αποστάσεις, ακόμα και μια μικρή δόνηση ανακατεύει το άστρο διαδίδοντας την πυρηνική σύντηξη τόσο γρήγορα, που το άστρο δεν έχει την ικανότητα να αντισταθμίσει.

Η ταυτόχρονη συστολή και διαστολή προκαλεί διάσπαση του νέφους σε κομμάτια. Καθένα από αυτά ονομάζεται πρωτοαστέρας και συνεχίζει να καταρρέει ανεξάρτητα από τα υπόλοιπα και να συστέλλεται διαρκώς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την γρήγορη αύξηση της πίεσης και της θερμοκρασίας στο εσωτερικό του. Αν η θερμοκρασία φτάσει στους 106K, αρχίζουν να πραγματοποιούνται στον πυρήνα του πυρηνικές αντιδράσεις σύντηξης υδρογόνου σε ήλιο, γνωστές ως πυρηνικές συντήξεις, μια εκ των οποίων παρακολουθήσαμε νωρίτερα. Δηλαδή, στο εσωτερικό ενός αστέρα, κάθε δευτερόλεπτο εκατομμύρια τέτοια άτομα υδρογόνου μετά από θέρμανση σε πολύ υψηλές θερμοκρασίες (τρέξιμο) συγκρούονται τόσο ορμητικά και βίαια, ώστε ενώνονται, δημιουργώντας πυρήνες ενός άλλου στοιχείου, του He (ηλίου), και από την αντίδραση αυτή απελευθερώνονται τεράστια ποσά ενέργειας και ακτινοβολίας.

Η ενέργεια που απελευθερώνεται προκαλεί τεράστια αύξηση της εσωτερικής πίεσης του πρωτοαστέρα, που αντισταθμίζει την βαρυτική του κατάρρευση. Τότε η συστολή του πρωτοαστέρα σταματά και δημιουργείται μια κατάσταση δυναμικής ισορροπίας, τουτέστιν οι διαδικασίες που εξελίσσονται και οι δυνάμεις που ασκούνται σε αντίθετες κατευθύνσεις αμοιβαία εξουδετερώνονται. Τότε λέμε ότι έχει γεννηθεί ένας αστέρας.

Λοιπόν, όπως οι άνθρωποι γεννιόμαστε, μεγαλώνουμε και συνεχίζουμε την ζωή μας μέχρι να φύγουμε από αυτή την Γη, έτσι και τα αστέρια. Δεν σταματούν να αλλάζουν και να εξελίσσονται μέχρι την θεαματική στιγμή του «θανάτου» τους. Η πρώτη φάση της ζωής ενός αστέρα, ή αλλιώς το διάστημα από την δημιουργία του μέχρι την επανέναρξη των πυρηνικών αντιδράσεων στο εσωτερικό του είναι η πρώτη φάση της ζωής του. Η δεύτερη φάση της ζωής του, ενήλικου πλέον, αστέρα, έχει την μεγαλύτερη διάρκεια. Το χαρακτηριστικό της είναι η καύση του υδρογόνου σε ήλιο στον πυρήνα, η γνωστή μας πυρηνική σύντηξη. Με το πέρασμα του χρόνου ο αστέρας αρχίζει να γερνάει και τα αποθέματα υδρογόνου λιγοστεύουν. Η βαρυτική του ι-

σορροπία καταστρέφεται και ο πυρήνας του αρχίζει και πάλι να συστέλλεται λόγω βαρύτητας. Η θερμοκρασία του ανεβαίνει συνεχώς και, μόλις φτάσει περίπου τους 108 K, αρχίζει η πυρηνική καύση του ηλίου σε άνθρακα. Κατά την καύση αυτή εκλύονται τρομερά ποσά ενέργειας και προκαλείται δρα-

ματική διαστολή του αστέρα. Η διαστολή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την πτώση της θερμοκρασίας του και την μετατόπιση του φάσματος της ακτινοβολίας του προς το ερυθρό. Τώρα ο αστέρας μετατρέπεται σε ερυθρό γίγαντα.

Μετά την εξάντληση του στοιχείου ηλίου ακολουθείται μια διαδικασία παρόμοια με την προηγούμενως αναφερθείσα. Ο πυρήνας συστέλλεται εκ νέου λόγω βαρύτητας, η θερμοκρασία του ανεβαίνει στους 109K και αρχίζει η καύση του άνθρακα. Μετά την εξάντληση του υδρογόνου ο άνθρακας αρχίζει να μετατρέπεται σε σίδηρο. Η δημιουργία σιδήρου σηματοδοτεί το τέλος της παραγωγής ενέργειας μέσω πυρηνικών αντιδράσεων στο εσωτερικό του αστέρα. Η ενέργεια που απελευθερώνεται τώρα είναι πολύ μεγαλύτερη. Ο αστέρας αρχίζει και πάλι να διαστέλλεται και να παίρνει τρομακτικές διαστάσεις, όπου γίνεται ένας ερυθρός υπερ-γίγαντας. Τώρα ο αστέρας έχει μπει στο τελευταίο στάδιο της ζωής του...

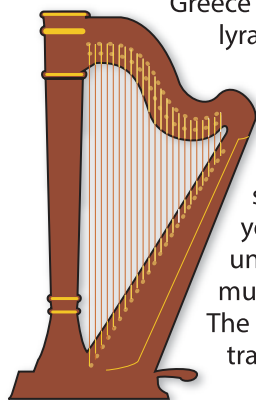
Μαριάννα Χαμάλη, Β' Λυκείου
Επιμέλεια: κ. Φρ. Ζωγόγιαννη, Εκπ/κός

Traditional musical instruments of Europe

*"Where words fail, music speaks."
Hans Christian Andersen*

Music is undisputedly one of the most popular kinds of art. It makes people communicate, entertain themselves and express their feelings. Furthermore, learning how to play a musical instrument is a worthwhile mental and spiritual procedure. Music unites the nations and throws a bridge across their differences. It touches our unconscious and stimulates our souls. Each country has its own music, which is indissolubly connected to its culture, tradition, history and temperament. We can thus support that listening to traditional musical instruments gives us the chance to deeply know a country's sentiments and past...

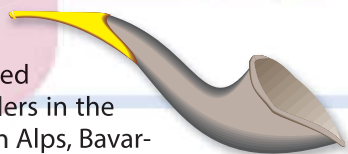
The **lyra** (lyre, lira). This term has been applied to several instruments throughout history. According to Greek mythology, it was first created by the god Hermes, who gave it as a present to the god Apollo. Ancient greek people constructed it from tortoise and the strings of animals' nerves. The Byzantine lyra spread westward through Europe. It is a pear-shaped bowed instrument with three to five strings. The lira, or *lira da braccio*, was an Italian predecessor of the violin. Lyra survives essentially unchanged in several Balkan folk instruments. Nowadays, in Greece there are two types of lyra. The cretian and the pontian lyra.

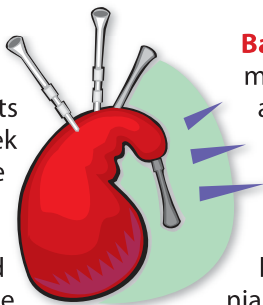
The **harp** is a string musical instrument with 5.000 years of history and it is used until today. It is the traditional musical instrument of Wales. The Celtic harp is a square harp, traditional to Ireland and Scot-

land. It was a wire-strung instrument requiring great skill and long practice to play. It appears on Irish and British coins and coat of arms of the Republic of Ireland, the United Kingdom and Canada.

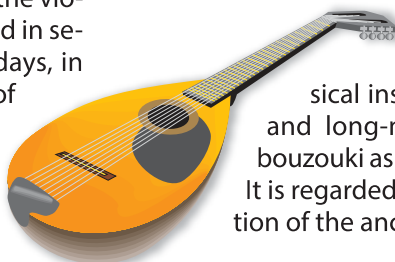
The **alphorn** or **alpenhorn** or **alpine horn** is used by mountain dwellers in the Swiss Alps, Austrian Alps, Bavarian Alps in Germany, French Alps and elsewhere. Similar wooden horns were used for communication in most mountainous regions of Europe, from the Alps to the Carpathians. Alphorns are today used as musical instruments.

Bagpipes are a woodwind instrument using enclosed reeds fed from a constant reservoir of air in the form of a bag. The Scottish Great Highland bagpipes are the best known examples in the Anglophone world; however, people have played bagpipes for millennia, and they occur throughout large parts of Europe, northern Africa, and western Asia, including the Caucasus, and around the Persian Gulf.

The **bouzouki** is a stringed folk musical instrument, pear-shaped and long-necked. The origin of bouzouki as an instrument is greek. It is regarded as a lute, as the evolution of the ancient greek pandore.

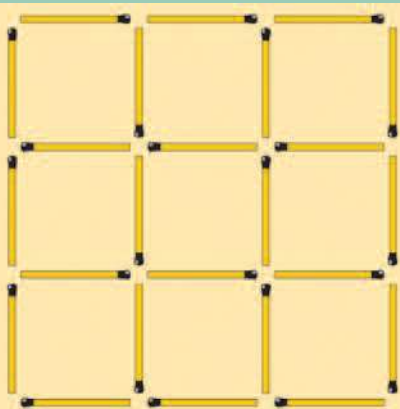

**A project by the Junior High students
Π. Πάνου, Ε. Κορδαλή, Κ. Τασινόπουλος,
Γ. Βούλγαρης, Μ. Χατζή, Δ. Γεωργίου,
Ε. Κτενά, Π. Πλατής, Κ. Παπαντωνίου
Επιμέλεια: κ. Κατ. Στέφη, Εκπ/κός**

Οι σπίθες του Πυρσού

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΑ

Είστε έτοιμοι να διασκεδάσετε με την παρέα σας παίζοντας ένα γρίφο με σπίρτα; Δείτε προσεκτικά την εικόνα και τα λέμε...

Στην παραπάνω εικόνα 24 σπιρτόξυλα σχηματίζουν 9 ίσα τετράγωνα. Και τώρα αρχίζουν τα δύσκολα. Μπορείτε να διαγράψετε 6 σπιρτόξυλα, έτσι ώστε στην εικόνα να υπάρχουν μόνο 3 τετράγωνα;

Ε.Φ.

Λύσεις προηγούμενου τεύχους

ΓΡΙΦΟΙ

1. Οι τραπεζίτες 2. Περίπτερο 3. Ατζαμής
4. Λεωνίδας 5. Τενόρος

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΣ

- A. Διαβάζονται και ανάποδα.
- B. Το σκορ κάθε αγώνα πριν ξεκινήσει είναι πάντα 0-0!!!

ΓΡΙΦΟΙ

1. Τι κοινό έχουν ένα τρύπιο βαρέλι και ένας δρομέας;
2. Τι κάνω όταν γυρίζω γρήγορα ένα πανί;
3. Τι κοινό έχουν ένα θερμόμετρο και ο έλεγχος ενός μαθητή;
4. Τι μας κάνουν μια πόλη και ένας νομός;
5. Τι κοινό υπάρχει ανάμεσα στα δέντρα και στα χέρια μας;

ΓΙΑ ΤΕΛΙΑ

- A. Ο Τοτός στη Δασκάλα:
 - Συγγνώμη, κυρία, να διακόψω λίγο;
 - Ναι, πες μας Τοτέ.
 - Τίποτα, να διακόψω ήθελα μόνο!
- B. Ο Τοτός στον Δάσκαλο:
 - Κύριε, νομίζω ότι είστε άδικος. Δεν νομίζω πως η έκθεσή μου είναι για μηδέν.
 - Ούτε κι εγώ, αλλά βλέπεις δεν υπάρχει κατώτερος βαθμός!
- Γ. Ο Τοτός κοιμόταν την ώρα του μαθήματος και η δασκάλα τον ρωτά:
 - Τοτέ, πες μου δυο αντωνυμίες..
 -Ποιος; Εγώ;
 - Μπράβο, Τοτέ, και νόμιζα πως κοιμόσουν...
- Δ. Ένας κύριος πηγαίνει στην κηδεία ενός ζάμπλουτου επιχειρηματία. Εκεί που θρηνεί και κλαίει συνεχώς, τον ρωτάει ένας:
 - Της οικογενείας;
 - Όχι, γι' αυτό κλαίω!

Κατασκηνωτικά Σεμινάρια 2020

των Εκπαιδευτηρίων «Απόστολος Παύλος»

Αξέχαστη εμπειρία:

- ❁ Ζωής στη φύση
- ❁ καλής φιλίας
- ❁ πλούσιας ψυχαγωγίας
- ❁ ομαδικής άθλησης
- ❁ πνευματικής ανάπτυξης

Περίοδοι λειτουργίας:

9-18 / 7

για αγόρια 11 - 15 ετών

18-27 / 7

για κορίτσια 11 - 15 ετών

